

Asiakirja on sähköisesti hyväksytty päätöksentekojärjestelmässä.

---

Aika 28.01.2019, klo 15:30 - 16:31

Paikka Kaupunginvaltuuston istuntosali

### **Käsitellyt asiat**

- § 1** Valtuustokysely alaikäisiin kohdistuneista seksuaalirikosepäilyistä - Sakari Puisto
- § 2** Valtuustokysely Tampereen kaupungin päiväkotien henkilöstöpolitiikasta ja lapsiryhmistä - Olli-Poika Parviainen
- § 3** Valtuustokysely koskien Tammerkosken länsipuolen kaupallisten palvelujen kehittämistä - Matti Höyssä
- § 4** Valtuustokysely koskien erityishuolto-ohjelman laatimista (EHO) Tampereella - Minna Minkkinen
- § 5** Valtuustokysely katujen aurauksen synnyttämistä pulmista kiinteistönomistajalle - Ilkka Sasi

Asiakirja on sähköisesti hyväksytty päätöksentekojärjestelmässä.

---

#### Saapuvilla olleet jäsenet

Ikonen Anna-Kaisa, puheenjohtaja  
Salmi Pekka, 1. varapuheenjohtaja  
Suomela Iiris, 2. varapuheenjohtaja  
Aaltonen Mikko, 3. varapuheenjohtaja  
Aleksovski Atanas, saapui 16:12  
Alppi Ulla-Leena  
Axen Erkki  
Backman Henri  
Dündar-Järvinen Aila  
Elovaara Tiina  
Haapa-aho Olga  
Heinämäki Anna-Kaisa, saapui 16:00  
Helimo Matti, saapui 16:06  
Höyssä Matti  
Jussila Anne-Mari, saapui 15:54  
Jäntti Aleks  
Järvinen Matti, varajäsen  
Kaivonen Kirsi  
Kaleva Lassi  
Kanerva Esa  
Kiili Kalle  
Kivistö Anneli  
Kostiainen Leena, saapui 15:53  
Kummola Kalervo  
Liimola Anne  
Loukaskorpi Johanna  
Luoto Heikki  
Lyly Lauri  
Löfberg Peter  
Markkanen Jouni  
Minkkinen Minna  
Mustakallio Jaakko  
Oksanen Lasse, saapui 15:41  
Ollila Riitta  
Ovaska Jouni  
Parviainen Olli-Poika  
Porttikivi Ilkka  
Puisto Sakari  
Raevaara Arne  
Rajala Petri, saapui 15:54  
Rauhala Leena  
Rokosa Inna  
Sasi Ilkka  
Schafeitel Yrjö  
Sirniö Ilpo  
Siuro Petri  
Stenhäll Jaakko

Asiakirja on sähköisesti hyväksytty päätöksentekojärjestelmässä.

---

Suoniemi Juhana  
Taina Anneli, saapui 15:54  
Tanus Sari, saapui 15:59  
Tapio Noora  
Tulonen Irja  
Vallin Veikko, saapui 16:00

#### Muut saapuvilla olleet

Nyyssönen Tuire, hallintosihteeri, sihteeri  
Mäkinen Merja, hallintoasiantuntija  
Perämaa Juha, lakimies  
Karjalainen Hannes, nuorisovaltuutettu  
Dahan Manar, nuorisovaltuutettu  
Perttula Jouni, riskienhallinta- ja turvallisuuspäällikkö, §1

#### Poissa

Aarnio Jouko, kaupunginlakimies  
Ahonen Reeta  
Alatalo Mikko  
Friman Väinö  
Gustafsson Jukka  
Hanhela Milka  
Hanhilahti Vilhartti  
Ivanoff Antti  
Kajan Maija  
Karjalainen Miisa  
Marin Sanna  
Maunu Anna-Maria, viestintäjohtaja  
Torkkola Sinikka  
Tynkkynen Oras  
Viitanen Pia  
Vikman Sofia  
Wigelius Ari  
Yli-Rajala Juha, konsernijohtaja

#### Allekirjoitukset

Anna-Kaisa Ikonen  
Puheenjohtaja

Tuire Nyyssönen  
Sihteeri

Asiakirja on sähköisesti hyväksytty päätöksentekojärjestelmässä.

---

## § 1

### **Valtuustokysely alaikäisiin kohdistuneista seksuaalirikosepäilyistä - Sakari Puisto**

TRE:339/09.00.01/2019

Valmistelija / lisätiedot:  
Reija Linnamaa

#### **Valmistelijan yhteystiedot**

Riskienhallinta- ja turvallisuuspäällikkö Jouni Perttula, puh. 040 196 6512,  
etunimi.sukunimi@tampere.fi

#### **Päätös**

Merkittiin.

#### **Perustelut**

##### **Sakari Puiston valtuustokysely:**

Julkisuuteen on tullut tieto Oulun laajasta ja vakavasta seksuaalirikosten sarjasta, jossa uhreina on ollut alaikäisiä tyttöjä ja epäillyt ovat ulkomaalaistaustaisia miehiä. Poliisi kertoi jo joulukuussa, että uusia tapauksia voi tulla vielä julki. Myös Helsingissä poliisin käsittelyssä on tapauksia.

Pyydän vastausta kysymyksiin:

*Onko Tampereella havaittu vastaavanlaista ilmiötä, joka ei ole vielä ollut julkisuudessa?*

*Mitä toimenpiteitä tehdään, ettei vastaavanlaista pääse tapahtumaan Tampereella ja että tapaukset eivät myöskään jää piiloon?*

##### **Pormestari Lauri Lylyn vastaus Sakari Puiston valtuustokyselyyn:**

Julkisuuteen on tullut tieto Oulun laajasta ja vakavasta seksuaalirikosten sarjasta, jossa uhreina on ollut alaikäisiä tyttöjä ja epäillyt ovat ulkomaalaistaustaisia miehiä. Poliisi kertoi jo joulukuussa, että uusia tapauksia voi tulla vielä julki. Myös Helsingissä poliisin käsittelyssä on tapauksia.

#### **Yleistä turvallisuusympäristöstä**

Muuttuva ja monimutkaistuva turvallisuusympäristö haastaa Tampereen kaupungin tekemän turvallisuustyön monin eri tavoin.

Turvallisuusympäristöä haastaa muun muassa järjestäytyneen rikollisuuden kasvu, huumausaineiden käytön lisääntyminen ja kansainvälistä suojelua hakeneiden ihmisten määrän merkittävä lisääntyminen vuoden 2015 aikana.

Tampereen kaupunki seuraa jatkuvasti turvallisuustilannetta tiiviissä yhteistyössä muiden viranomaisten kanssa. Erityinen painopistealue on ollut turvallisuusyhteistyön ja tiedonvaihdon lisääminen poliisin kanssa muun muassa säännöllisten yhteistyöpalavereiden muodossa. Laaja-

Asiakirja on sähköisesti hyväksytty päätöksentekojärjestelmässä.

---

alaisen yhteistyön kautta pyritään takaamaan jokaisen turvallisuus ja perusoikeuksien toteutuminen. Ennalta ehkäisevä työ on olennainen osa turvallisemman yhteisön takaamista.

Turvallisuus ja sen kehittäminen on otettu myös yhdeksi Tampereen kaupungin strategiseksi painopistealueeksi. Vaikuttava verkostokumppanuus on yksi keskeinen turvallisuustyön väline ja sitä kautta voimme saada aikaan myös vaikuttavuutta, jota yhden toimijan voimin ei nykytilanteessa voi saavuttaa.

Tampereen kaupunki tekee myös tiivistä yhteistyöstä 6. kaupunkien kollegojen kanssa. Tiedonvaihto ja hyvien käytäntöjen jakaminen on todettu erittäin tärkeäksi asiaksi.

### **Onko Tampereella havaittu vastaavanlaista ilmiötä, joka ei ole vielä ollut julkisuudessa?**

Sisä-Suomen poliisilaitoksen edustajien kanssa käytyjen keskustelujen ja poliisilaitokselta saatujen tilastotietojen mukaan Tampereella ei ole tiedossa Oulun ja Helsingin kaltaista ilmiötä. Seksuaalirikosten määrä on kuitenkin kasvussa niin Tampereella kuin valtakunnallisestikin, jonka vuoksi ongelmaan suhtaudutaan erityisellä vakavuudella.

Vaikka valtaosa seksuaalirikoksista on "kantasuomalaisten" tekemiä, ulkomaan kansalaisten prosentuaalinen osuus seksuaalirikosten tekijöinä on huomattava varsinkin kun otetaan huomioon, että Tampereen väestöstä alle viisi prosenttia on ulkomaan kansalaisia. Kaikki seksuaalirikokset huomioiden ulkomaan kansalaisten osuus oli **Sisä-Suomen poliisilaitoksen alueella** vuonna 2018 23,3 prosenttia. Vuonna 2014 osuus oli 18,6%, 2015 17%, 2016 23,1 ja 2017 16,7%. **Tampereen kaupungin alueella** 2018 tietoon tulleista seksuaalirikostapauksista lähes 30 prosentissa epäilty oli ulkomaalainen. Ulkomaalaisten epäiltyjen kansalaisuuksista nousee esille erityisesti Irak ja Afganistan. Vaikka ulkomaalaisten osuus seksuaalirikoksissa on korkea ja kasvussa, tärkeää on silti katsoa kokonaisuutta laajasti eikä pelkästään ulkomaalaisiin kohdistuen, koska seksuaalirikosten määrän kasvussa on kyseessä laajempi yhteiskunnallinen ilmiö.

Poliisiin tietoon tuli **Tampereen kaupungin alueella** vuonna 2018 yhteensä 183 seksuaalirikosta. Vertailun vuoksi rikoksia oli vuonna 2010 121 kpl, 2011 121 kpl, 2012 195 kpl, 2013 150 kpl, 2014 123 kpl, 2015 181 kpl, 2016 136 kpl ja 2017 152 kpl.

Seksuaalirikoksissa (kaikki seksuaalirikokset yhteensä) joissa asianomistaja (uhri) on alle 16-vuotias **Sisä-Suomen poliisilaitoksen alueella** luvut ovat seuraavat. 2014 289 kpl, 2015 283 kpl, 2016 226 kpl, 2017 238 kpl ja 2018 277 kpl. Tampereen kaupungin lukuja ei ollut saatavilla, mutta Tampere edustaa joka tapauksessa suurinta osaa kokonaismäärästä.

Asiakirja on sähköisesti hyväksytty päätöksentekojärjestelmässä.

---

Kuten yllä olevista tilastoluvuista voi päätellä, vuosivaihtelua on jonkin verran. Tilastoja lukiessa kokonaiskuva tulee muodostaa aina pidemmän ajan keskiarvon mukaan. Tilastoja lukiessa on myös tärkeä muistaa, että seksuaalirikosten osalta kyse on pitkälti piilorikollisuudesta samoin kuin on esimerkiksi huumausainerikollisuuden osalta. Todelliset määrät ovat selvästi suurempia kuin poliisin tilastoissa olevat luvut. Seksuaalirikosten määrän kasvuun on varmasti monia syitä. Todellistakin kasvua epäilemättä on, mutta poliisin arvion mukaan yksi selittävä tekijä on myös ilmoituskynnyksen madaltuminen.

### **Mitä toimenpiteitä tehdään, ettei vastaavanlaista pääse tapahtumaan Tampereella ja että tapaukset eivät myöskään jää piiloon?**

Poliisi vastaa yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämisestä, rikosten ennalta estämisestä, paljastamisesta, selvittämisestä ja syyteharkintaan saattamisesta. Poliisi toimii turvallisuuden ylläpitämiseksi yhteistyössä muiden viranomaisten sekä yhteisöjen ja asukkaiden kanssa. Poliisin resurssit ovat tällä hetkellä kuitenkin varsin rajalliset, jolloin yhteistyön merkitys korostuu entisestään.

Kuten aiemmin todettiin, Tampereen kaupunki tekee tiivistä yhteistyötä Sisä-Suomen poliisilaitoksen ja muiden keskeisten viranomaisten ja järjestöjen kanssa. Kaikilla on oma tärkeä tehtävä seksuaalirikosten kuten muunkin rikollisuuden osa-alueilla. Kaupungin rooli korostuu erityisesti ennalta estävän työn osalta ja rikoksen uhrin tukitoiminnoissa.

#### *Ennalta estävä työ:*

Ennalta estävässä työssä avainasemassa ovat erityisesti koulut ja nuorisotoimi. Ennalta estävää työtä toteutetaan kouluissa muun muassa seksuaalikasvatuksella osana terveystiedon opetusta. Tamperelaisissa kouluissa oppilaita ohjataan tunnistamaan heihin kohdistuva häirintä ja väkivalta sekä puolustamaan henkilökohtaisia rajojaan ja itsemääräämisoikeuttaan näissä tilanteissa. Onkin tärkeä huomata, että ennalta estävää työtä ja toimenpiteitä on tehty vuosien varrella paljon

Tampereella on kouluissa vuodesta 2015 lähtien järjestetty kahdeksaluokkalaisille kerran vuodessa erityinen Sepäse-päivä, jossa aiheena ovat seksuaalisuus ja päihteet. Päivän aikana oppilaat käyvät 10 hengen ryhmissä läpi kaikkiaan neljä 45 minuutin kestoista ohjattua, toiminnallista rastia. Rastien teemoina ovat seksuaaliterveys, seurustelu ja päihteet, seksuaalinen suuntautuminen ja sukupuoli-identiteetti sekä turvataidot ja omat rajat.

Perusopetuksen ja 2. asteen oppilaitoksia on ohjeistettu käymään tulevana viikkoina teemaan liittyvä keskustelua lapsen ikätaso huomioiden ja kuhunkin kouluun sopivalla tavalla. Keskustelujen tavoitteena on auttaa oppilaita ymmärtämään mediassa olleita tapahtumia, tunnistamaan mahdollisia uhkatilanteita ja toimimaan niissä turvallisella tavalla. Koulujen aikuiset ovat valmiita auttamaan ja

Asiakirja on sähköisesti hyväksytty päätöksentekojärjestelmässä.

---

tukemaan oppilaita sekä huoltajia mahdollisissa esiin nousevissa kysymyksissä.

Kokonaisuutta käsiteltiin 16.1 perusopetusten rehtoreiden turvallisuuskoulutuksessa ja 2. aste on tehnyt oman suunnitelman asian käsittelyyn liittyen. Oppilaitosten rehtoreilla on suorat yhteystiedot poliisin ennalta estävän toimintoon. Ilmoituskynnystä epäilyttävästä toiminnasta on sovittu pidettävän hyvin matalana.

Tampereen kaupunki on laatinut kaltoin kohdellun lapsen kanssa työskenteleville käsikirjan, jossa on tietoa myös siitä, miten tulee toimia jos herää huoli lapsen hyvinvoinnista. Käsikirja löytyy kaupungin verkkosivuilta. Kaupunki on ollut mukana luomassa myös THL:n verkkokoulutusohjelmaa, Luo luottamusta, joka pitää sisällään myös seksuaalisuuteen liittyviä asioita.

Eri toimijat ovat tuottaneet aineistoja, joita voidaan hyödyntää aiheen käsittelyssä. Tällaisia ovat muun muassa Väestöliitto, Pelastakaa lapset ry, Suomen Punainen Risti ja Mannerheimin lastensuojeluliitto.

Tampereen kaupunki julkaisi 17.1 mediatiedotteen jossa kerrotaan muun muassa turvallisuusyhteistyöstä, ennalta estävistä toiminoista, uhrien tukemisesta ja sosiaalisen median vaaroista. Tiedotteessa on listattu myös laajasti yhteystietoja ja -tahoja, joihin voi ottaa yhteyttä mieltä painavissa asioissa.

Ennalta estävän työn keskiössä ovat kodit ja vanhemmat. Vanhempien on hyvä käydä kotona lasten ja nuorten kanssa keskustelua aiheesta. Tätä keskustelunavausta tuettiin 17.1 lähettämällä kaikkien oppilaiden vanhemmille tiedoteviesti Helmi- järjestelmän kautta. Viestissä kerrotaan miten kouluissa asiaa käsitellään, miten vanhemmat voivat asiaa lasten kanssa käsitellä ja eri tahoja mihin voi ottaa yhteyttä häirintään ja asian aiheuttamaan ahdistukseen liittyvissä asioissa.

Tampereen kaupungin maahanmuuttajien kotouttamisprosessia tehostetaan ja selkeytetään maahanmuuttajien kansainvälisen osaamiskeskuksen avulla, jonka toiminta käynnistyy keväällä 2019. Maahanmuuttajien osaamiskeskustoiminta mahdollistaa monialaisen yhteistyön ja palvelutarjonnan, joka tukee Tampereella olevien maahanmuuttajien työllistymistä ja koulutukseen ohjautumista. Monialainen palvelu sisältää mm. sosiaali- ja terveystieteiden kuntouttavat palvelut.

Tampereen kaupungin valtuustokauden tavoitteessa on määritelty seuraavaa: "maahanmuuttajien integroituminen on vahvistunut". Nämä edellä mainitut toimet osaltaan tukevat maahanmuuttajien integroitumista yhteiskuntaan ja toimivat ennaltaehkäisevänä työnä suhteessa turvallisuusasioihin ja rikollisuuden ehkäisyyn. Yhteistyö kotouttamistyötä tekevien tahojen ja erityisesti koulutus- ja oppilaitospuolen kanssa on keskeistä, jotta maahanmuuttajien kotoutumisprosessi yhteiskuntaan on sujuvaa.

Asiakirja on sähköisesti hyväksytty päätöksentekojärjestelmässä.

---

Tredu tekee tärkeää työtä maahanmuuttajien koulutuksessa. Koulutukseen kuuluu myös yhteiskunta- ja kulttuuritietoutta, jonka tavoitteena on yhteiskunnassa tarvittavien tietojen ja taitojen omaksuminen sekä yhteiskunnallinen ymmärrys, kulttuurintuntemus, kulttuuri-identiteetti sekä vuorovaikutus. Maahanmuuttajakoulutuksissa tuetaan opiskelijoita mm tarjoamalla heille sosiaaliohjaajan palveluja sekä järjestämällä ryhmämuotoista toimintaa arjen ja elämänhallinnan tueksi.

Ennalta estävän työn näkökulmasta tulee lisätä myös yhteistyötä ja vuoropuhelua uskonnollisten yhteisöjen kanssa.

*Uhrien tukitoiminnot:*

Seksuaalirikollisuuden uhreiksi joutuneiden lasten ja nuorten tukeminen on tärkeää. Jos koulun tietoon tulee tilanteita, joihin liittyy seksuaalista väkivaltaa, tehdään asian selvittämiseksi yhteistyötä perheiden sekä poliisin, lastensuojelun tai muiden viranomaisten kanssa. Koulu- ja opiskeluterveydenhuollon henkilökunta, koulupsykologit ja -kuraattorit sekä nuorisotyöntekijät tarjoavat tukea ja keskusteluapua oppilaille, perheille ja koko kouluyhteisölle. Vanhemmat voivat olla yhteydessä myös Tampereen kaupungin perheneuvolaan, jos ovat huolissaan lapsen tai nuoren käyttäytymisestä, sosiaalisesta selviytymisestä tai kehityksestä tai perhe haluaa apua kriisitilanteeseen.

Seksuaalirikosten uhreille tarjotaan tukea myös yhdessä yhdistysten kanssa joilla erityistä osaamista seksuaalirikosten ja väkivaltarikosten uhrien tukemiseen.

Myös jo tapahtuneiden tekojen osalta tapahtuvaa asian käsittelyä tukee kaltoin kohdellun lapsen kanssa työskenteleville tarkoitettu käsikirja.

Myös kaupunginhallitus on vastikään keskustellut lasten seksuaalisesta häirinnästä käsitellessään tammikuussa 2019 Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaa. Kaupunginhallitus lisäsi suunnitelmaan kehittämiskohteeksi ammatillisen osaamisen vahvistamisen kaltoin kohdellun lapsen (ml. seksuaalinen häirintä) tunnistamisessa ja hoidossa.

Lisäksi lisättiin kehittämiskohteena, että osana väkivallan ehkäisytyötä eri tahoja koulutetaan tunnistamaan lapsiin ja nuoriin kohdistuvaa seksuaalista häirintää ja väkivaltaa. Oppilaitoksissa osana ennaltaehkäisevää työtä nostetaan esiin seksuaalinen häirintä ja siihen liittyvät ilmiöt.



Asiakirja on sähköisesti hyväksytty päätöksentekojärjestelmässä.

---

## § 2

### **Valtuustokysely Tampereen kaupungin päiväkotien henkilöstöpolitiikasta ja lapsiryhmistä - Olli-Poika Parviainen**

TRE:681/01.00.01/2019

Valmistelija / lisätiedot:  
Tuija Viitasaari

#### **Valmistelijan yhteystiedot**

Kasvatus- ja opetuspäällikkö Tuija Viitasaari, puh.0050 432 3529, etunimi.sukunimi@tampere.fi

#### **Päätös**

Merkittiin.

#### **Perustelut**

##### **Olli-Poika Parviaisen valtuustokysely:**

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston selvityksessä on käynyt ilmi, että Tampereen kaupungin päiväkodeissa on ollut liikaa lapsia suhteessa henkilöstön määrään. Selvityksen mukaan Tampereen kaupunki on laiminlyönyt sijaisten palkkaamista päiväkoteihin, vaikka henkilöstöllä on ollut runsaasti poissaoloja.

Henkilöstöä on oltava läsnä riittävästi myös silloin, kun osa työntekijöistä on poissa. Kysymys on paitsi lasten oikeudesta laadukkaaseen ja turvalliseen varhaiskasvatukseen, myös mm. henkilökunnan työssä jaksamisesta.

Avin tuore selvitys perustui seurantaan viidessä päiväkodissa. Avin mukaan kyse ei ole yksittäisistä tapauksista, vaan laajemmasta ilmiöstä ja sijaisten palkkaamisen säännönmukaisista puutteista. Ilmoituksia vastaavista ongelmista on tehty myös selvityksen valmistumisen jälkeen.

Avin päätöksen mukaan on harkittava tarkoin, millaisissa tilanteissa henkilöstöä voidaan esimerkiksi siirtää ryhmästä toiseen. Sen lisäksi, että päiväkodin henkilöstömitoituksessa on huomioitava lakisääteiset työntekijän ja lapsen suhdeluvut, on henkilöstön lukumäärässä huomioitava myös se, jos päiväkodissa on erityisen hoidon ja kasvatuksen tarpeessa olevia lapsia ilman avustajaa.

Tampereen kaupunki on selvityksen jälkeen ilmoittanut tarkentaneensa toimintatapojaan. Avin mukaan Tampereen sijaisjärjestelmä on kuitenkin riittämätön. Tampereen kaupunki on perustellut tilannetta sillä ettei aville toimitetuista tiedoista ilmene se, miten henkilöstö sijoittuu ryhmiin päiväkodeissa.

Tamperelaisista päiväkodeista saamieni tietojen mukaan esiin on tullut esimerkiksi tilanteita, joissa sijaisia ei ole palkattu mm. kokopäiväisten koulutusten ajaksi tai yllättävien sairauslomien vuoksi. Nämä on hoidettu sisäisin järjestelyin eli muut ryhmät ovat auttaneet ryhmää, josta

Asiakirja on sähköisesti hyväksytty päätöksentekojärjestelmässä.

---

henkilökuntaa on puuttunut. Tämä on johtanut tilanteisiin, joissa yksittäinen kasvattaja on auttanut päivän kriittisinä ajankohtina esimerkiksi tunnin paikassa X ja toisen paikassa Y. Ennen sijaisten palkkaamista lasketaan myös "koko talon tilanne", eli jos koko päiväkodista on puuttunut yhden kasvattajan verran lapsia, ei sijaista ole palkattu. Tämä ei kuitenkaan auta ryhmää josta kasvattaja puuttuu ja jossa lapsia voi olla kuitenkin täysi määrä paikalla.

Varhaiskasvatuslaki määrittelee, että yhdessä ryhmässä saa olla lapsia kolmen varhaiskasvattajan vastuun verran. Yli kolmevuotiaiden ryhmässä suhdeluku on 1:8 ja alle kolmevuotiaiden ryhmissä 1:4. Tampereella suhdeluvuksi yli kolmevuotiailla on linjattu 1:7. Kuitenkin ryhmät on täytetty usein yli: alle kolmevuotiaiden ryhmissä on 13-15 lasta 12 lapsen sijaan ja yli kolmevuotiailla jopa 24-25 lasta 21 lapsen sijaan.

Avi on huomauttanut myös siitä, että osa-aikaisesti päiväkodissa olevat lapset lasketaan Tampereella pienemmillä kertoimilla kuin kokopäiväisesti päiväkodissa olevat lapset.

Päiväkotien henkilökunnalle tilannetta perustellaan saamieni tietojen mukaan sillä, että todennäköisesti joku lapsista on aina poissa, esimerkiksi sairaana tai vapaalla. Näin ei kuitenkaan aina ole. Varhaiskasvatuslaki sallii tilapäisen suhdeluvun ylityksen, mutta kokopäiväinen tilanne ei ole laissa määritellyn mukainen tilapäinen olosuhde.

Tampereella on hoitopaikkojen puutteessa tehty myös yli kolmen kasvattajan kokoisia ryhmiä (4-6 kasvattajan ryhmiä, joissa toimitaan yli ryhmärajojen ns. kotiryhmä-periaatteella). Nämä ryhmät jaetaan sähköisessä effica-järjestelmässä eri ryhmiksi, jolloin tilanne näyttää paperilla lainmukaiselta mutta ei sitä aina todellisuudessa ole, sillä lapset käyttävät esimerkiksi samoja ryhmätiloja ja toimivat yhdessä pienryhmätyöskentelystä huolimatta. Esiin on tullut esimerkiksi tilanteita, joissa kaikille lapsille ei löydy omaa naulakko- tai sänkypaikkaa, kun niitä ei ole saatavilla, tai iltapäiväulkoiluja on peruttu turvallisuussyistä. Lapsen kuulluksi ja huomioiduksi tulemisen varmistaminen yli 40 lapsen ryhmässä on myös epävarmaa.

Kuvaillun kaltaisissa olosuhteissa tilanne muodostuu varhaiskasvatuksen henkilöstölle ja lapsille helposti kohtuuttomaksi. Haaste korostuu entisestään, jos ryhmissä on esimerkiksi erityistä tukea tarvitsevia lapsia.

Päiväkodeissa työskentelevien varhaiskasvatuksen ammattilaisten jaksamisen kannalta tilanne on erittäin ongelmallinen ja olosuhteet päiväkodeissa ovat johtaneet esimerkiksi työuupumisiin. Myös lasten kannalta tilanne on helposti kohtuuton.

*Edellä olevan perusteella esitän seuraavan kysymyksen*

Asiakirja on sähköisesti hyväksytty päätöksentekojärjestelmässä.

---

Miten Tampereen kaupunki varmistaa riittävät sijaisresurssit ja tosiasiallisesti lainmukaiset ryhmäkoot kaupungin päiväkodeissa, ja mihin toimiin Tampereen kaupunki ryhtyy varhaiskasvatuksen henkilökunnan työssä jaksamisen edistämiseksi?

**Apulaispormestari Johanna Loukaskorven vastaus Olli-Poika Parviaisen valtuustokyselyyn:**

Tampereen kaupunki sai aluehallintovirastosuosituksen, ei huomattavaa. Toimenpidesuosituksessa aluehallintovirasto pyytää lapsia päiväkotiin otettaessa ja ryhmiä muodostaessa sekä henkilöstöresurssin suunnittelussa kiinnittämään huomiota varhaiskasvatukseen ja asetuksen mukaisten henkilöstömitoitusten toteutumiseen. Kaupunki tulee jatkossa kiinnittämään tarkemmin huomiota siihen, että AVI:n selvityksessään nostamat puutteet korjataan.

1. Tampereen varhaiskasvatuksessa on lähes jokaisella päiväkodin johtajalla käytössä vakituinen koulutettu varahenkilö (VIP). VIP-sijaisjärjestelmän etu on, että päiväkodeissa on lapsille ja perheille tuttu koulutettu sijainen. VIP-järjestelmä tukee myös henkilöstön jaksamista, koska perehdytystä ei tarvita. Sivistys- ja kulttuurilautakunta palautti uudelleenvalmisteluun talousarviovalmistelun yhteydessä 11.9.2018 valtuutettu Anne Liimolan (sd) valtuustoaloitteen "Valtuustoaloite lakisääteisen kelpoisuuden omaavien henkilöstöresurssien riittävyyden varmistamiseksi varhaiskasvatuksessa" ja edellytti strategista suunnitelmaa, josta selviää suunnitellaanko vakituisten VIP-lastentarhanopettaja- ja lastenhoitajatoimien lisäämistä ja että miten jatkossa varmistetaan, että vähintään puolet varhaiskasvatuksen henkilöstöstä on varhaiskasvatuksen opettajia ja millaisia talousarviovaikutuksia siitä on. Palautusesitys tästä suunnitelmasta ei vielä ole tullut lautakunnan käsiteltäväksi vaan sitä vasta valmistellaan. Sivistys- ja kulttuurilautakunta edellyttää esityksessään, että selvitetään VIP-sijaisjärjestelmän kehittämisen mahdollisuudet.

2. Päiväkodin johtaja vastaa lakisääteisen resurssin riittävästä koko johtamansa yksikön osalta. Kaikkiin pitkiin poissaoloihin palkataan sijainen. Akuuteissa poissaolotilanteissa vakituista henkilöstöä siirrellään ryhmien välillä silloin, kun lapsimäärät sen mahdollistavat. Riittävän sijaisresurssin haasteena on pätevän henkilöstön saatavuus. Henkilöstö- ja taloustiimit ovat käyneet yhdessä palvelupäälliköiden ja päiväkodin johtajien kanssa läpi yksikkökohtaiset henkilöstösuunnitelmat.

3. Tampereella ryhmät ovat joko alle 3-vuotiaiden, yli 3-vuotiaiden tai sisarusryhmiä. varhaiskasvatuksessa lapsiryhmät muodostetaan seuraavien suhdelukujen mukaisesti:

- alle 3-vuotiaita 4/työntekijä
- yli 3-vuotiaita 7/työntekijä

Marraskuussa 2018 kunnallisessa varhaiskasvatuksessa oli lapsia 6687, joista 10- ja 15 sopimuspäivillä oli 1180 (17,6 %). Sopimuspäivillä olevat lapset ovat paikalla enintään 10 tai 15 päivää kuukaudessa. Päiväkodin

Asiakirja on sähköisesti hyväksytty päätöksentekojärjestelmässä.

---

johtaja suunnittelee annettavat sopimuspäivät perheiden kanssa huomioiden ryhmän lain määräämän lapsilukumäärän. Ryhmässä voi olla myös osa-aikaisia (hoitotarve 20h/vko tai enintään 5h/pv). Tästä syystä kirjoilla voi olla yli 21 lasta, mutta päivittäinen lasten läsnäolomäärä ei ylitä lain määrittelemää ryhmäkoko.

4. Tampereen kaupunki tulee Kunta10 -tulosten perusteella laatimaan kehittämistoimenpiteet seuraavaksi kahdeksi vuodeksi. Erityisesti panostetaan yhteisöllisen toimintakulttuurin kehittämiseen. Tampereen kaupungilla kaikki esimiehet käyvät Kunta10 -tulokset läpi ja nostavat yhdessä henkilöstön kanssa kehittämiskohteet. Kehityskeskustelussa käydään vuosittain läpi henkilökunnan osaamistarpeet ja työhyvinvointi. Jokaisella alueella on järjestetty syksyn 2018 aikana henkilöstötapaamiset. Tämän lisäksi palvelupäälliköt käyvät vuoden 2019 aikana jokaisessa yksikössä pedagogisen keskustelun merkeissä.

Näillä toimenpiteillä mahdollistetaan henkilöstön kuulluksi tuleminen. Tampereella on laadittu varhaiskasvatuksen henkilöstölle kuulemisen foorumit. Yhteistyössä työterveyden kanssa varhaiskasvatus kehittää jaksamista tukevia toimenpiteitä.

Asiakirja on sähköisesti hyväksytty päätöksentekojärjestelmässä.

---

### § 3

## **Valtuustokysely koskien Tammerkosken länsipuolen kaupallisten palvelujen kehittämistä - Matti Höyssä**

TRE:686/14.00.01/2019

Valmistelija / lisätiedot:  
Timo Antikainen

### **Valmistelijan yhteystiedot**

Elinkeinojohtaja Timo Antikainen, puh. 050 321 1279, etunimi.  
sukunimi@tampere.fi

### **Päätös**

Merkittiin.

### **Perustelut**

#### **Matti Höyssän valtuustokysely:**

Tampereen ydinkeskustassa on parhaillaan tapahtumassa voimakasta toimintojen siirtymistä alueelta toiselle. Varsinkin Tammerkosken länsipuolelta lukuisat kaupungit ovat joko lopettamassa tai siirtymässä muualle. Tuntuu kuin muutos länsipuolella olisi vain kiihtymässä. Poismuutto on saattanut koskea myös kiinteistöissä toimivia muita palveluja.

Usein selityksenä pidetään raitiotien rakentamista ja sen tuomia ongelmia palvelujen saavutettavuudessa. Osittaisena selityksenä voidaan pitää kaupan jatkuvaa muutosta ja kauppakeskusten vetovoimaa. Toisaalta Tammerkosken läntinen puoli on ympäristöllisesti ja maisemallisesti erittäin upeaa aluetta.

Palvelujen poistuminen vähentää väistämättä alueella liikkuvaa käyttäjäkuntaa ja samalla häviää elävän kaupungin tunnuksena oleva vilkas katu ympäristö. Pelkkä asuminen ei luo kuvaa vitaalisesta kaupunkikeskustasta. Kauppa ja palvelut tuovat ihmisiä alueelle päiväsaikaan ja siten yhdessä asukkaiden kanssa luovat elinvoimaista kaupunkiympäristöä.

Tammerkosken läntisen puolen kehittämiseksi on käynnissä merkittäviä maankäytöllisiä suunnitelmia, kuten liikennejärjestelmäsuunnittelu ja keskustorin suunnittelu. Suunnitteluhankkeita on pidettävä hyvinä, mutta niiden toteutuksen aikajänne on pitkä. Visiosuunnitelmista lisäksi vain osa toteutuu.

Huolestuttavaa on että, ellei palvelujen heikkenemistä saada pysähtymään, muutos voi olla pysyvää tai ainakin pitkäaikaista.

Edellä olevan perusteella haluan kysyä:

Asiakirja on sähköisesti hyväksytty päätöksentekojärjestelmässä.

---

Mitä keinoja kaupungin elinkeinotoiminnoilla on pysäyttää Tammerkosken läntisellä puolella tapahtuva kaupallisten palvelujen heikkeneminen?

Mitä keinoja kaupungin elinkeinotoiminnoilla on lisätä Tammerkosken läntisen puolen houkuttelevuutta?

Mitkä ovat elinkeinojen linjaukset maankäytön suunnittelulle Tammerkosken länsipuolisen alueen vetovoiman parantamiseksi pitemmällä tähtäyksellä?

**Apulaispormestari Anna-Kaisa Heinämäen vastaus Matti Höyssän valtuustokyselyyn:**

Tammerkosken länsipuolinen kauppa on hiipunut monen tekijän yhteisvaikutuksesta jo vuosia. Tähän ovat vaikuttaneet ainakin uusien kaupan suuryksiköiden syntyminen kehätien läheisyyteen sekä lähiöihin ja rakentamisen painottuminen Tammerkosken itäpuolelle ja Ratiinaan. Keväällä 2018 keskustaan tuli yhdellä kertaa valtava määrä kokonaan uutta kaupallista toimitilaa, kun noin 50 000 k-m<sup>2</sup>:n suuruinen Ratinan kauppakeskus valmistui. Uuden kauppakeskuksen vaikutus ydinkeskustan muille kaupallisille alueille oli oletettu. Keväästä syksyyn 2018 negatiivinen vaikutus on ollut odotettua maltillisempi, mutta saattaa jatkaa jonkun aikaa.

Havaittavissa on myös globaalin digitaalisen alustatalouden synnyttämä muutos ostoskäyttäytymisessä. Kaupan siirtyminen enenevässä määrin verkkoon ja logistiikan kehittyminen ketterämmäksi voi pitkällä tähtäimellä johtaa myös pysyvään kaupunkien kadunvarsikaupan hiipumiseen. On todennäköistä, että länsikeskustan liiketilöiden kaupallisen tarjonnan sisältö ja kaupallisten konseptien sisältö ja liiketoimintamallit jossakin määrin luontaisesti muuttuvat ja uusiutuvat. Keskustat muuttuvat yhä enemmän alueiksi, joissa kohdataan vain työssäkäynnin, ruokailun ja erilaisten tapahtumien merkeissä.

Tarkasteltaessa läntisen keskustan elinvoiman kaupallisten palveluiden heikentymisen ehkäisyä, läntisen puolen houkuttelevuuden parantamista sekä maankäytön kehittämistä, on tunnistettavissa lyhyen ja pitkän tähtäimen erilaisia toimenpiteitä.

**Lyhyen aikavälin toimet**

Keskustan raitiotietyömaa on vaikeuttanut liikkumista keskustassa. Kaupunki perusti toissa vuonna raitiotien rakentamisen haittojen ehkäisy-työryhmän, jossa erilaisia toimenpide-ehdotuksia haittojen ehkäisemiseksi käytiin läpi yhdessä kaupungin edustajien, Tampereen kauppakamarin ja Tampereen yrittäjien kanssa. Työryhmä tuotti loppuraportin, jossa esitettiin yli 30 erilaista toimenpidettä rakentamisen haittojen ehkäisemiseksi. Toimenpidesuosituksista merkittävä osa on otettu käyttöön. Näitä toimenpiteitä toteutetaan ja seurataan yhteistyössä kumppaneiden kanssa. On odotettavissa, että länsikeskustassa liike-elämän hiljeneminen on väliaikaista. Perusteltua on

Asiakirja on sähköisesti hyväksytty päätöksentekojärjestelmässä.

---

silti käynnistää nopeita muitakin toimia, kun sellaisia ideoita syntyy. Uudenlaisten yhteistyömuotojen ja kaupallisten yhteiskonseptien kehittämiseksi voisi yrittäjiä rohkaista tekemään enemmän yhteistyötä myös Tampere Tunnetuksi ry:n kanssa.

Raitiotien työmaat jatkuvat noin vuoteen 2021, jonka aikana sen vaikutuspiiriin syntyy hyviä liikepaikkoja. Raitiotieliikenne alkaa vuonna 2021, jolloin Hämeenkadusta muodostuu isoja asiakasvirtoja yrityksille tarjoava ostoskatu, jolla on kaikki elävän kaupunkiympäristön ja kaupallisen vetovoiman mahdollisuudet. Erityisen hyviä liikepaikkoja tulevat olemaan pysäkkiympäristöt. Tuulensuun korttelin alue valmistuu jo 2019, mistä toivotaan kannustavaa esimerkkiä yrittäjille.

Tapahtuma-, elämys-, kulttuuri- ja matkailutoimialan vetovoiman kasvattaminen läntisessä keskustassa lisää kauppa- ja ravintolakäyntejä tapahtumien ympäristössä. Tapahtumatoimintaa voidaan ulkotilojen lisäksi järjestää myös mm. kauppahallissa, jossa kauppiaiden kanssa kaupunki on aloittanut tiiviimmän yhteistyön vetovoiman kehittämiseksi. Kauppahallin rooli keskustan länsipäässä saattaa avata tulevaisuudessa uusia mahdollisuuksia ja halli jo itsessään Pohjoismaiden suurimpana kauppahallina ja historiallisena monumenttina on vetonaula, jonka kansallista ja kansainvälistä näkyvyyttä markkinoinnilla on tärkeää tehostaa.

Keskeistä on myös keskustan saavutettavuus jalan, pyörällä, autolla ja joukkoliikenteellä. Raitiotien rakentaminen on aiheuttanut merkittävää haittaa näille kaikille kulkumuodoille, vaikka liikennejärjestelyihin ja niistä informointiin on nähty paljon vaivaa. Tampereella on kokeiltu toissa vuonna ilmaista pysäköintiä joulumyynnin aikana, mutta sen osoitetut hyödyt suhteessa kustannuksiin olivat ilmeisen vähäisiä. Yrittäjien ja kiinteistönomistajien kanssa on mahdollista suunnitella myös uudenlaisia pysäköintimahdollisuuksia digitaalisten alustojen avulla, joilla voitaisiin synnyttää uusia tapoja pysäköidä ja löytää paikka autolle nopeasti. Viiden tähden keskustan kehitysohjelma on syksyllä 2018 aloittanut yhteistyön Finnpark Oy:n kanssa Smart Park Tampere -konseptin kehittämiseksi. Ideana on yhdistää yleisiä ja yksityisiä pysäköintipaikkoja digitaaliseen järjestelmään ja saada olemassa olevat mahdollisuudet reaaliaikaiseen palveluun. Ensimmäinen pilotti on jo suunnitteilla Tammelaan, länsikeskusta voisi sopia seuraavaksi kokeilualueeksi. Parhaillaan 2018–2019 on laadittavana läntisen keskustan liikennesuunnitelma, joka asettaa tavoitteita ja lähtökohtia katuverkon ja katutilan kehittämiseksi sekä erilaisten liikkumismuotojen yhteensovittamiselle. Kaupungin luottamushenkilöiden työpaja tästä järjestettiin 24.1.2019.

Pitkän aikavälin toimet

Pitkällä aikavälillä ei ole nähtävissä samanlaista huolta länsikeskustan kaupallisesta vetovoimasta tai asiakasvirtojen puutteesta. Kaupan tilat Hämeenkadun varrella ovat pääasiassa yksityisten yrittäjien ja sijoittajien omistuksessa. Kaupan toimijat seuraavat tarkasti potentiaalisten

Asiakirja on sähköisesti hyväksytty päätöksentekojärjestelmässä.

---

asiakasvirtojen liikkeitä suunnitellessaan kauppapaikkoja. Pitkällä aikavälillä meneillään oleva koko kaupungin nopea väestönkasvu, Areena ja kehittyvä Särkänniemi vetovoimahankkeina, keskustan joukkoliikennepalvelujen merkittävä parantuminen, ihmisten asumistottumusten muutokset sekä Hiedanrannan ison kaupunginosan rakentuminen keskustan länsipuolelle nopean ratikkamatkan päähän ovat omiaan tuomaan isoja ihmismassoja keskustaan ja myös sen länsiosaan. Lisäksi keskustan alueen täydennysrakentaminen on tärkeä osa paitsi asuntotuotantotavoitteita, myös merkittävä tekijä kaupallisten palveluiden kehittämisessä.

Viiden tähden keskustan sisällä kaupungilla on lukuisia strategisia pitkän aikavälin hankkeita, jotka toteutuessaan lisäävät erittäin merkittävällä tavalla läntisen ydinkeskustan elinvoimaa ja elävyttä. Hankkeet ovat eri vaiheissa siten, että osassa rakentaminen on jo käynnissä, osassa kaavaa valmistellaan ja osa hankkeista edellyttää vielä pidempiaikaista suunnittelua ennen kaavavalmistelua tai investointipäätöstä. Tällaisia eri vaiheissa olevia, strategisesti merkittävimpiä kokonaisuuksia ovat:

- Länsikeskustan saavutettavuuden parantaminen, kuten Näsikallion eritasoliittymä
- Kunkun parkki
- Länsikeskustan liikkumisverkon ja ympäristöjen kehittäminen / Läntisen keskustan liikennesuunnitelma ja sitä toteuttavat hankkeet ml. Tammerkosken estevaikutusta vähentävät uudet sillat ja siltalevennykset
- Länsikeskustan asukaspuhjan ja työpaikka-alueiden vahvistaminen: Pyyrikintorin uusi kaava, Särkänniemi-Onkiniemi, Amuri, Eteläpuisto ja Nalkala sekä läntisen ydinkeskustan yksityinen kortteleiden täydennysrakentaminen, erityisesti Kunkun parkin tarjoamien pysäköintimahdollisuuksien jälkeen
- Keskustorin alueen kehittäminen ja Frenckellin kiinteistön jatkokehittäminen
- Santalahden tapahtumapuisto, Särkänniemi, Taidemuseon laajennus, Keskustorin nopeat toimet ja myöhemmät isot hankkeet raitiotien ja Kunkun parkin valmistumisen jälkeen
- Euroopan kulttuuripääkaupunkia 2026 tukevat sisältö- ja ympäristöhankkeet.



Asiakirja on sähköisesti hyväksytty päätöksentekojärjestelmässä.

---

#### § 4

### Valtuustokysely koskien erityishuolto-ohjelman laatimista (EHO) Tampereella - Minna Minkkinen

TRE:687/05.00.01/2019

Valmistelija / lisätiedot:  
Maritta Närhi

#### Valmistelijan yhteystiedot

Sosiaalipalvelupäällikkö Maritta Närhi, puh. 050 320 6325, etunimi.sukunimi@tampere.fi

#### Päätös

Minna Minkkinen valtuustokysely siirrettiin 18.2.2019 pidettävälle kyselytunnille.

#### Perustelut

#### Minna Minkkinen valtuustokysely:

Erityishuollon tarpeessa olevalle henkilölle on aina laadittava erityishuolto-ohjelma.

Tukiliitto neuvoo internetsivuillaan: *Kehitysvammalaissa säädetään erityishuollon antamisesta henkilölle, jonka kehitys tai henkinen toiminta on estynyt tai häiriintynyt synnynnäisen tai kehitysiässä saadun sairauden tai vamman vuoksi ja joka ei muun lain nojalla voi saada tarvitsemiaan palveluja.*

*EHO:n laatiminen ei edellytä kehitysvammadiagnoosia, vaan ratkaisevaa on erityishuollon tarve.*

*Kehitysvammalain soveltamisen piiriin kuuluvilla henkilöillä on katsottu olevan vahva määrärahoista riippumaton ns. subjektiivinen oikeus tarpeidensa mukaiseen erityishuoltoon, mutta ei tiettyihin erityishuollon palveluihin: erityishuoltoa järjestävällä kunnalla tai kuntayhtymällä on harkintavaltaa määritellä se, millä yksittäisillä palveluilla se asiakkaan erityishuollon tarpeisiin vastaa. Palveluiden on kuitenkin oltava asiakkaalle sopivia ja hänen etunsa mukaisia.*

Olen saanut lukuisia yhteydenottoja tamperelaisilta koskien kaupungin menettelyä EHO päätöksissä. Yhteydenotot koskevat pääasiassa kaupungin vaatimusta kehitysvammadiagnoosista EHO:n saamiseksi.

Yhteydenottojen lisäksi eräs lakitoimisto on tehnyt kantelun oikeusasiamiehelle Tampereesta, sillä täällä toistuvasti hylätään hakemukset autismi- ja asperger henkilöiden kohdalla. Kuitenkin erityishuoltolakia tulee soveltaa myös esimerkiksi autismi- ja asperger henkilöiden osalta.

Tuntuu siltä, että järjestelmällisesti perheet jätetään ilman asianmukaista palvelutarpeen kartoitusta, hakemukset ovat käsittelyssä yli puoli vuotta

Asiakirja on sähköisesti hyväksytty päätöksentekojärjestelmässä.

---

eivätkä perheet saa apua palveluntarjoajien etsimiseen. Lisäksi on tullut tietoon, ettei kaikkia päätöksiä ole annettu kirjallisena. Tämä on iso ongelma asiakkaiden oikeusturvan kannalta. Tampereen kaupunki on ryhtynyt tekemään palvelutarpeen arviointeja, mutta se ei ole sama asia kuin EHO.

Moni perhe on saanut tarvittavat palvelut valitettuaan Tampereen kaupungin vammaispalveluiden päätöksestä AVI:n. On täysin kohtuutonta, että tarvittavat palvelut saa vain jos päätöksestä jaksaa ja osaa valittaa AVI:n. Varsinkin kun perheiden tilanteet tukea tarvitsevan lapsen kanssa ovat usein sellaisia, että voimat ja jaksaminen on loppu.

Kysynkin:

Kuinka kauan keskimäärin ensimmäisestä yhteydenotosta perheellä on tarvitsemansa palvelut?

Miksi Tampereen kaupunki edellyttää kehitysvammadiagnoosia erityishuolto-ohjelman saamiseksi?

Miksi autismi- ja asberger-diagnoosilla ei laadita erityishuolto-ohjelmaa?

Onko Tampereen kaupunki huomannut, että joutuvat korjaamaan EHO:t päätöksiä AVI:n valitusten vuoksi?

Mitä Tampereen kaupunki aikoo tehdä asian ratkaisemiseksi?

**Apulaispormestari Johanna Loukaskorven vastaus Minna Minkkisen valtuustokyselyyn:**

1. Kuinka kauan keskimäärin ensimmäisestä yhteydenotosta perheellä on tarvitsemansa palvelut?

Perheen yhteydenotosta alkaa palvelutarpeen kartoitus, joka pyritään tekemään 1-3 kuukauden kuluessa. Palvelut voivat koostua eri lakien mukaisista palveluista perheen tukemiseksi eri ikävaiheissa.

Kehitysvammalain mukaiset palvelut tehdään yksilöllisesti ja samalla ohjataan ja neuvotaan perhettä muissa sosiaalihuoltolain tai muun lainsäädännön mukaisten palveluiden käyttämiseen, jotka ovat ensisijaisia ja kaikille perheille tarkoitettuja arjessa jaksamisen tueksi.

2. Miksi Tampereen kaupunki edellyttää kehitysvammadiagnoosia erityishuolto-ohjelman saamiseksi?

Tampereen kaupunki ei edellytä kehitysvammadiagnoosia erityishuolto-ohjelman saamiseksi. Erityishuolto-ohjelman laadinta perustuu yksilölliseen päätöksentekoon kehitysvammalain mukaisesti.

3. Miksi autismi- ja asberger-diagnoosilla ei laadita erityishuolto-ohjelmaa?

Onko Tampereen kaupunki huomannut, että joutuvat korjaamaan EHO:t päätöksiä AVI:n valitusten vuoksi?

Yhteydenotosta vammaispalveluihin alkaa palvelutarpeen arviointi ja laaditaan palvelusuunnitelma, joiden perusteella tehdään yksilölliset päätökset asiakkaan yksilöllisen tilanteen mukaisesti kehitysvammalain

Asiakirja on sähköisesti hyväksytty päätöksentekojärjestelmässä.

---

perusteella. Tampereen vammaispalveluissa ei ole tiedossa tilanteita, joissa päätös hakemukseen olisi jäänyt tekemättä. Vuoden 2018 aikana tehtiin 68 vireillepanoa erityishuolto-ohjelman laatimiseksi. Kaksi näistä raukesi ja kahteen on tehty kielteinen päätös ja loppuihin myönteinen päätös.

Länsi- ja Sisäsuomen aluehallintovirastossa on yksi oikaisuvaatimus käsittelyssä tällä hetkellä koskien hylkäävää erityishuolto-ohjelmaa. Aikaisemmilta vuosilta noin viiden vuoden ajalta on Aluehallintoviraston päätöksen perusteella jouduttu korjaamaan erityishuolto-ohjelman sisältöä muutamassa tapauksessa myönteisestä päätöksestä tehtyyn oikaisuun.

4. Mitä Tampereen kaupunki aikoo tehdä asian ratkaisemiseksi?  
Tampereen kaupungin vammaispalveluiden lasten ja nuorten tiimi tekee palvelutarpeen kartoitukset ja palvelusuunnitelman, kun yhteydenotto vammaispalveluihin tulee. Päätöksen teko perustuu yksilöllisiin tarpeisiin kehitysvammalain mukaisesti.

Asiakirja on sähköisesti hyväksytty päätöksentekojärjestelmässä.

---

## § 5

### **Valtuustokysely katujen aurauksen synnyttämistä pulmista kiinteistönomistajalle - Ilkka Sasi**

TRE:688/10.00.01/2019

Valmistelija / lisätiedot:  
Milko Tietäväinen

#### **Valmistelijan yhteystiedot**

Rakennuttamispäällikkö Milko Tietäväinen, puh. 040 506 8600, etunimi.sukunimi@tampere.fi

#### **Päätös**

Merkittiin.

#### **Perustelut**

##### **Ilkka Sasin valtuustokysely:**

Talvi on tuonut mukanaan lumikinokset ja samalla katujen aurauksen. Kaupungin auratessa katujaan on kiinteistönomistajan talon edustalle saattanut syntyä valli, joka hankaloittaa liikkumista tontin ja kadun välillä. On jäänyt hieman epäselväksi kuka vastaa kiinteistönomistajan tontille syntyneen vallin poistosta.

Kysyn

1. Miten kaupungin ja kiinteistönomistajan vastuut jakautuvat kadun kunnossapidossa?
2. Kuka vastaa talvikunnossapidosta, jos kadun auraus aiheuttaa merkittävän vallin kiinteistönomistajan tontille?
3. Onko vallin syntymiseen ehkäisyyn mahdollista vaikuttaa kalustohankinnoilla tai muilla kaupungin toimenpiteillä?

##### **Apulaispormestari Aleksi Jäntin vastaus Ilkka Sasin valtuustokyselyyn:**

#### **1. Miten kaupungin ja kiinteistönomistajan vastuut jakautuvat kadun kunnossapidossa?**

Kaupungin ja tontin omistajan tai haltijan veloitteet kadun hoidossa määritellään katujen kunnossa- ja puhtaanapitolaissa (31.8.1978/669). Kaupunki auraa katujen ajoradat sekä yhdistetyt ja rinnakkaiset jalankulku- ja pyörätiet. Jalkakäytävät, joissa on sallittu vain jalankulku, ovat pääsääntöisesti tontin haltijoiden eli käytännössä kiinteistönhuoltoyritysten, talonmiesten ja talonomistajien hoidossa. Jos kevyen liikenteen väylän osat (jalankulku- ja pyörätie) on eroteltu rakenteellisesti toisistaan, vastaa kaupunki pyörätien talvihoidosta ja kiinteistö jalkakäytävän talvihoidosta. Vastuiden jakaantumista on havainnollistettu liitteessä (Liite 1). Tampereen kaupunki on ottanut hoitaakseen myös joidenkin pientalovaltaisten alueiden jalkakäytävien talvikunnossapidon, lisätietietoja aiheesta:

Asiakirja on sähköisesti hyväksytty päätöksentekojärjestelmässä.

---

[https://www.tampere.fi/liikenne-ja-kadut/katujen-rakentaminen-ja-kunnossapito/katujen\\_kunnossapito/talvikunnossapito/talvihoitopientaloalueilla.html](https://www.tampere.fi/liikenne-ja-kadut/katujen-rakentaminen-ja-kunnossapito/katujen_kunnossapito/talvikunnossapito/talvihoitopientaloalueilla.html)

## **2. Kuka vastaa talvikunnossapidosta, jos kadun auraus aiheuttaa merkittävän vallin kiinteistönomistajan tontille?**

Kiinteistön haltija huolehtii omalle tontilleen johtavan kulkutien kunnossapidosta. Jos tonttiliittymän eteen on kertynyt aurausvalli, kulkutien avaaminen kuuluu kiinteistön haltijalle. Liittymä on hoidettava kadun ajoradan reunasta alkaen. Kiinteistön omistaja/haltija vastaa siis (aina) tonttiliittymään kertyneen lumivallin poistamisesta.

Viitteet: Laki kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta (31.8.1978/669; 4 §) ja Tampereen kaupungin rakennusjärjestys (kv 18.8.2014; 23 §)

Talvikauden aikana saattaa kuitenkin muodostua tilanteita, joissa lumivallin poisto voi olosuhteiden vuoksi olla erityisen haasteellista. Yleisesti tällaisia tilanteita muodostuu erityisesti kevättalvella, kun lumipolanteiset tonttikadut sulavat äkillisen keliolosuhdemuutoksen vuoksi. Tällöin kaduilta joudutaan yleisesti poistamaan lumisohjo ”pohjaa myöten”, jolloin toimenpiteet irrottavat ison määrän raskasta, märkää ja paakkuuntuvaa lunta. Aurausvalleista saattaa muodostua verraten korkeita ja ne voivat jäätymään koviksi valleiksi sään kylmetessä (erityisesti yöpakkaset).

Mainittakoon, että Tampereen kaupungin kunnossapitourakoiden sopimusasiakirjoissa on maininta tonttiliittymiin muodostuvien vallien poiston avustamisesta nimenomaan edellä kuvatun kaltaisissa olosuhteissa (polanteen poisto). Tällä tarkoitetaan toimenpiteitä, jotka ovat paikallisista olosuhteista riippuen kohtuudella tehtävissä (mm. lumivallien auraaminen ojaluiskiin).

## **3. Onko vallin syntymisen ehkäisyyn mahdollista vaikuttaa kalustohankinnoilla tai muilla kaupungin toimenpiteillä?**

Pienaurauskalustoon on saatavissa tarkoitukseen (lumivallin muodostumisen ehkäiseminen) soveltuvia lisälaitteita, mutta toistaiseksi esimerkiksi talvikunnossapidossa laajalti käytössä oleviin alusterällä varustettuihin kuorma-autoihin ei tarkoitukseen soveltuvia apulaitteita tiettävästi ole. Tontinomistajan kannattaa kolata ja lapioida lumet tonttiliittymästään katsottuna sille puolelle, jonka aura ylittää viimeiseksi. Tällöin voidaan ehkäistä sitä, että aura kuljettaisi lumia uudestaan tonttiliittymän alueelle. Työvuoronsa aikana työkoneen kuljettava voi ohittaa jopa 2 000 tonttiliittymää, joten on selvää, että laaja-alaisiin toimenpiteisiin tonttiliittymien kohdalla ei kunnalla ole resursseja. Ks. myös vastaus kysymykseen nro 2 (lumivallin kertymisen ehkäisy polanteen poiston yhteydessä).

Asiakirja on sähköisesti hyväksytty päätöksentekojärjestelmässä.

---

1 Kunnossa- ja puhtaanapitovastuut Kaupunki ja kiinteistöt